

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1871402118303266#>.

<https://doi.org/10.1016/j.dsx.2018.07.014>

4. Дедов И. И., Шестакова М. В., Аметов А. С. и др. Инициация и интенсификация сахароснижающей терапии у больных сахарным диабетом 2 типа: обновление Консенсуса совета экспертов Российской ассоциации эндокринологов // Сахарный диабет. – 2015. – № 1. – С. 5–23.

5. Кирьянов В. В., Ворохобина Н. В., Махрамов З. Х., Турсунов Р. А. Инновационные технологии в лечении больных сахарным диабетом 2-го типа // Вестн. Авиценны. – 2016. – № 4 (69). – С. 56–62.

6. Германюк Т. А., Івко Т. І., Бобрук В. П. Динаміка доступності лікарських засобів для монотерапії цукрового діабету 2 типу в Україні // Фармац. журн. – 2017. – № 1. – С. 37–42. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.1.17.05>

7. Ковалевська І. В., Рубан О. А., Євтушенко, О. М. Дослідження асортименту препаратів для лікування цукрового діабету II типу на фармацевтичному ринку України // Фармац. журн. – 2019. – № 2. – С. 13–23. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.2.19.02>

8. Немченко А. С., Назаркина В. М. Удосконалення сучасних підходів до референтного ціноутворення на препарати інсуліну // Фармац. журн. – 2020. – Т. 75, № 5. – С. 23–33. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.5.20.03>

9. Власенко І. О., Давтян Л. Л. Фармацевтична допомога хворим на цукровий діабет щодо зберігання препаратів інсуліну // Фармац. журн. – 2019. – № 5. – С. 21–34. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.5.19.03>

10. Jaacks L. M., Siegel K. R., Gujral U. P., Narayan K. M. Type 2 Diabetes: A 21st Century Epidemic // Best Pract. Res. Clin. Endocrinol. Metab. – 2016. V. 30. – P. 331–343.

11. World Health Organization (2016). Global Report on Diabetes. Available online at: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204871/1/9789241565257_eng.pdf

ОБГРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ АДГЕЗИВНОГО ЗАСОБУ ДЛЯ ФІКСАЦІЇ ПОВНИХ ЗНІМНИХ ПРОТЕЗІВ

Реброва О. Д., Маслій Ю. С., Рубан О. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Як відомо, повна або часткова відсутність зубів значно погіршує життєдіяльність людини і позбавляє її можливості комфортно існувати в соціумі. Найрозповсюдженішим способом вирішення цієї проблеми є протезування. Для надійної фіксації і стабілізації протезів найчастіше використовують адгезивні засоби (АЗ), більшість з яких проявляє лише фіксуючі властивості. Але для того, щоб знизити ризик розвинення патологій пародонту та слизової оболонки ротової порожнини під час адаптації та носіння протезів, а саме запалення слизової оболонки протезного ложа, кровотечі, утворення виразок та ін., необхідним є надання АЗ різних терапевтичних ефектів.

Мета дослідження. Обґрунтувати технологію одержання нового АЗ для фіксації повних знімних протезів.

Матеріали та методи. Як активний фармацевтичний інгредієнт (АФІ) у складі нового АЗ запропонована ефірна олія шавлії, яка характеризується широким спектром фармакологічної дії. Агезивний агент – модифікована натрієво-кальцієва сіль метилвінілового ефіру / малеїнової кислоти під торговою назвою OraRez® MS, адгезивний агент та регулятор консистенції – карбоксиметилцелюлоза (КМЦ), основа-носій та згущувач – вазелінова олія і вазелін.

Отримані результати. Розроблено технологію приготування АЗ, яка складається з шести стадій: 1) підготовка сировини; 2) приготування концентрату АФІ; 3) приготування олійної фази-носія; 4) одержання АЗ; 5) фасування АЗ в туби; 6) пакування туб у пачки та коробки. Для одержання концентрату АФІ у реакторі при кімнатній температурі та перемішуванні розчиняють ефірну олію шавлії у частині вазелінової олії. При приготуванні олійної фази-носія при 60 °С сплавляють вазелін із рештою вазелінової олії. Далі до підігрітого олійного носія при постійному перемішуванні додають суміш адгезивних полімерів – OraRez® MS і КМЦ. На цій стадії особливо важливим моментом є постійне перемішування усіх інгредієнтів до повного охолодження маси, тоді вазелінова фаза починає тверднути і порошки суспендуються у стійку однорідну кремоподібну пасту. Якщо припинити гомогенізацію у той час, коли олійна фаза ще тепла, суміш швидко розшаровується на порошкову та олійну фази. Враховуючи фізико-хімічні властивості ефірної олії шавлії як легколеткої речовини, важливим технологічним аспектом стало її введення до складу АЗ та рівномірний розподіл по всій масі. Для цього при постійному перемішуванні концентрат АФІ у вазеліновій олії в останню чергу додають у напівохолоджену кремоподібну масу допоміжних речовин. Готовий АЗ фасують по 40 г у туби та герметизують.

Висновки. Розроблено раціональну технологію виробництва нового АЗ з ефірною олією шавлії для фіксації повних знімних зубних протезів. Ці технологічні прийоми забезпечать необхідну стабільність лікарського засобу при його застосуванні та зберіганні.

РОЗРОБКА СКЛАДУ ГРАНУЛ ГЛИНИ ЗЕЛЕНОЇ

Рибачук В.Д.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Зелена глина - це найдрібніші частинки гірських порід, що утворилися при руйнуванні різних скель і каменів під впливом природних факторів. Вона містить велику кількість різних біологічно активних речовин (БАР), мінеральних солей та мікроелементів які сприятливо впливають на організм людини. Завдяки великому вмісту кремнію (45,1%), глину використовують для лікування різних захворювань. Окрім кремнію в глині